

Список використаних джерел

Мельник Г.М., Ліщинська-Кравець Г.Л. Використання програми «Pattern Maker» у процесі вивчення народної вишивки. *Трудова підготовка в рідній школі*. № 6. С. 13 – 20.

Кудря О. В.

*кандидатка педагогічних наук, доцентка
кафедри теорії і методики технологічної освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

ВІДОБРАЖЕННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В СФЕРІ ВИШИВКИ ТА ПИСАНКАРСТВА У СУЧАСНОМУ ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННІ ВИРОБІВ

Відображення автентичних традицій українського народу в сфері вишивки та писанкарства у сучасному дизайн-проєктуванні виробів відіграє суттєву роль у збереженні культурної спадщини та її адаптації до потреб сучасного світу. Українська вишивка та писанкарство є не лише мистецтвом, але й способом передачі історичних, культурних та духовних надбань через покоління. Сучасні дизайнери та майстри використовують традиційні мотиви й техніки в створенні одягу, аксесуарів, предметів інтер'єру, надаючи їм сучасного звучання та функціональності.

Дослідженні автентичних традицій українського народу у сфері вишивки та писанкарства, використання їх дидактичного потенціалу в освітньому процесі досліджувалися науковцями, педагогами, зокрема, Д. Антоновичем, Т. Борисовою, Г. Бучківською, Л. Гриценко, Т. Саєнко, Ю. Срібною, Л. Оршанським, В. Титаренко, А. Циною та ін.

Українська народна вишивка, як традиційний вид декоративно-прикладного мистецтва, відіграє значущу роль у культурному житті та ідентичності українського народу. Це мистецтво з давніх часів слугує не тільки як естетичне оздоблення, але й як засіб комунікації та передачі культурних традицій. Вишивка в Україні різноманітна, кожен регіон має

свої унікальні взірці, кольори та техніки, які передають специфічні для місцевості символи та історії. Розмаїття технік вишивки засвідчують майстерність вишивальниць і їхню спроможність виразити символічні значення через вишукані малюнки.

У сучасному контексті українська вишивка переживає відродження, адаптуючись до сучасних тенденцій, але зберігаючи своє традиційне коріння. Вона не лише продовжує бути популярною у виготовленні національного одягу, але й знаходить застосування у сучасному інтер'єрному дизайні, у декоративному мистецтві. У модній індустрії дизайнери використовують елементи української вишивки в колекціях одягу, демонструючи глобальному ринку унікальність і багатство української культури [1]. Водночас майстер-класи та воркшопи з вишивання дозволяють залучати молоде покоління до цього виду мистецтва, підкреслюючи його культурне значення та сприяючи збереженню історичної спадщини.

Вишивка, зокрема, давні українські орнаменти та символи, інтегровані у сучасний дизайн, використовуються для створення унікальних образів в одязі та аксесуарах. Ці мотиви мають глибокий символічний зміст, який розкривається через колір, форму та композицію. За допомогою сучасних технологій вишивка стає не просто елементом декору, але й способом вираження ідентичності та відданість культурним традиціям [4].

Писанкарство, інше унікальне українське декоративно-прикладне мистецтво, втілює в собі глибоку символіку і традицію. В останні роки писанкові мотиви все частіше з'являються в дизайні предметів інтер'єру, декоративного посуду та інших предметів побуту. Сучасне писанкарство поєднує в собі традиційні методи з новітніми матеріалами та техніками, дозволяючи митцям розширювати горизонти цього мистецтва.

Писанкарство є одним із найбільш колоритних та унікальних видів декоративно-прикладного мистецтва України, яке вражає своєю давністю

та символізмом. Символіка писанок вражає своєю різноманітністю. Кожен візерунок, кожен колір має певне значення. У сучасному світі писанкарство не лише зберігає свої традиційні форми, але й еволюціонує, втілюючи нові техніки та ідеї [2]. Майстри-писанкарі продовжують досліджувати нові матеріали і технології, що дозволяє розширювати межі даного виду мистецтва. Писанки стають предметом колекціонування та частиною експозицій в музеях по всьому світу.

Злиття традиційних українських мотивів із сучасним дизайном не лише зберігає культурну спадщину, але й відкриває її для світової спільноти. Це дозволяє не тільки зберегти унікальність і різноманіття української культури, але й сприяє її розвитку і популяризації за кордоном. Таке поєднання старовини та новизни є ключем до розуміння того, як традиційні практики можуть бути адаптовані до сьогодення. Сучасні дизайнери використовують вишивку та писанкарство як засіб для створення нових продуктів, що несуть в собі як естетичну красу, так і культурну вагомість.

Проекти, що інтегрують українські мистецькі традиції, часто виявляються на межі поєднання декількох видів декоративно-прикладного мистецтва, пропонуючи унікальні вироби. Це підтримує новий напрям у дизайні, що носить назву «етнодизайн», де глибока увага до деталей і повага до традицій є основою для інновацій.

На факультеті технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка науково-педагогічні працівники кафедри теорії і методики технологічної освіти та студенти – майбутні учителі технологій мають широкий досвід дизайн-проекування виробів інтер'єрного призначення, у яких органічно поєднуються декілька видів автентичного декоративно-прикладного мистецтва, зокрема, українська вишивка і писанкарство.

Інтеграція українських народних традицій у сучасне дизайн-проекування не просто зберігає ці традиції, але й розширює їх

можливості, роблячи їх більш доступними і релевантними для сучасного світу. Це створює умови не тільки для збереження, але й для розвитку української культурної ідентичності в глобальному контексті.

Таким чином, українська народна вишивка та писанкарство як важливі види декоративно-прикладного мистецтва не тільки втілюють в собі глибоку історичну та культурну цінність, але й продовжує еволюціонувати та адаптуватися до сучасних умов. Ці види мистецтва зберігає свою актуальність не тільки у традиційному форматі, але й стають засобом самовираження в сучасній моді, а також знаходять нове застосування у дизайні та декоративному мистецтві.

Збереження та розвиток української вишивки та писанкарства важливі не тільки для збереження культурної спадщини, але й для формування сучасної культурної ідентичності. Уроки технологій в ЗЗСО, різноманітні освітні заходи, що пропагують навчання традиційним технікам декорування, відіграють ключову роль у цьому процесі [3]. Вони не тільки навчають молодих людей вишивальному та писанковому мистецтву, але й допомагають зрозуміти глибокі символічні та естетичні значення, що лежать в їх основі цього мистецтва.

Українська народна вишивка та писанкарство, як і раніше, залишаються невід'ємною частиною національної культури та спадщини. Вони продовжують надихати нові покоління митців та народних майстрів, підтримувати зв'язок з минулим та водночас служити орієнтиром для майбутнього, де традиції і сучасність переплітаються, створюючи нові форми культурної виразності.

Список використаних джерел

1. Борисова Т. М. Використання мотивів української вишивки у композиції сучасного одягу. Мистецтво української вишивки – життєдайне джерело творчості, присвячена пам'яті Героя України, Заслуженого майстра народної творчості України В.С. Роїк: матеріали наук.-практ. конф., (м. Полтава, 25-26 вересня 2014 р). Полтава : ПНПУ імені В.Г.

Короленка, 2014. С. 73-80. URI:
<http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/7336>

2. Гриценко Л., Страшко Л. Семантичні та графічні особливості гуцульської та полтавської писанок. Полтавська школа етнодизайну: кол. монографія / кол. авторів: Степаненко М. І., Антонович Є. А., Бутенко В. Г., Тименко В. П., Цина А. Ю. та ін. ; за заг. ред. Титаренко В. П. Полтава : Вид-во «Астроя», 2020. С. 112-124.

3. Кісь А. Вишивка як засіб прилучення молоді до українських народних традицій. Сучасні соціокультурні процеси: компетентісно-аксіологічний аспект : Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (10–11 листопада 2022 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. С. 66-69. URI :
<http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/20754>

4. Сасенко Т. В. Декорування сучасного одягу традиційною вишивкою хрестиком: мистецько-педагогічний аспект. Естетика і етика педагогічної дії : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. 2020. Вип. 21. С. 135-147. URI:
<http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16295>

*Титаренко В. М.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри професійної освіти, дизайну та безпеки
життєдіяльності Полтавського національного педагогічного
університет імені В. Г. Короленка*

**НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ» У СЬОГОДЕННІ**

Головним завданням держави є організація виховання молодії особистості, яка у ній проживає.